

[Accueil](#)[Revenir à l'accueil](#)[Collection Mythologiae libri decem, Venise, Segno della Fontana, 1567](#)[Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre VIII](#)[Item Mythologia, Venise, 1567 - VIII, 06 : De Nereo & Nereidibus](#)

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Venise, 1567 - X \[104\] : De Nereo](#)

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre VIII

[Mythologia, Francfort, 1581 - VIII, 06 : De Nereo & Nereidibus](#) est une version augmentée de ce document

---

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre VIII

[Mythologie, Paris, 1627 - VIII, 07 : De Neree & des Nereides](#) est une transformation de ce document

---

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre VIII

[Mythologie, Lyon, 1612 - VIII, 06 : De Neree & des Nereides](#) est une transformation de ce document

---

Informations sur la notice

Auteurs de la noticeÉquipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Présentation du document

PublicationVenise, Comin da Trino, 1567

ExemplaireMunich (Allemagne), Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ) , Res/4
Ant. 50

Formatin-4

langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Pagination242v°-244v°

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques, historiques et religieuses

- [Nérée](#)
- [Néréides](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 30/04/2018 Dernière modification le 25/11/2024

---

alios Glaucus Carystius, qui duas coronas victor è Pythiis, Othone è Ne-
 meis & Isthmis reportavit, cui pater fuit Demylus à Glauco-marino Dyo-
 oriundus vt ait Paus. in posterioribus Eliacis. at nunc ex his veritatem eli-
 ciamus. fuit Glaucus vrinator peritissimus, quare aiunt hunc spectantibus
 Anthedonis è portu enatasse donec ex omnium prospectu sub aqua latens
 in locum longinquum peruenerit, unde à nemine amplius videri posset:
 ibi aliquot dies commoratus multis spectantibus ad certum diem natans in
 portum rediuit, cum diceret se tandem sub vndis degisse. Accedebat ad hoc
 miraculum quòd hyeme, cum nihil caperent piscatores, ad ciues suos quos-
 10 cunque illi pisces poposcissent, continuo apportabat, quos ille multum ante
 in hunc vsum reservauerat. Deinde captus à quadam bellua marina cum
 interuisset memoriz proditum est illum gustata quadam herba Deum ma-
 rinum esse factum, alii dixerunt Glaucum vitæ pertaxum se in mare præci-
 pitasse: alii ob amorem Palamoni, qui cum non amplius visus fuerit à bel-
 lua aliqua marina fortasse correptus creditus est in Deorum marinorum nu-
 merum recessisse. Verum quid habet admirabile hæc fabula cur à poetis sa-
 pientissimis hominibus celebraretur? aut quid hoc pertineat ad humanæ vi-
 tæ institutionem? Significare per hæc voluerunt antiqui nullam adeo de-
 20 pressam & sordidam esse hominum conditionem, quam non Dei voluntas
 extollere & illustrare facillime possit: cum nulla sit hominum conditio, quã
 Deus respiciat sine probitate, cum is innocentiam & integritatem animi tan-
 tum, at non aliud quidquam respiciat. Hunc cum diuinandi artis peritum
 finxerint, demonstrabant nauigandi peritum hominem futuras tempestates
 multo ante præuidere. at nunc de Nereo dicamus.

De Nereo & Nereidibus.

Cap. VI.

Nereus vero fuit Ponti, siue Oceani & Tethyos filius creditus, vt his ait
 Hesiodus in Theogon.

30

*Νηρηϊὸν ἀφροδίτη, καὶ ἀλάλια γένετο αἰετός
 Πυρρόραττο παῖδας, ἄδραγ καλίπαι, τίριτα,
 Κίονα κραιπνέτη, καὶ ἑρμῆ, τοῦδ' ἀμύμον
 Ἀχίλλευ, ἀλλὰ δῖονα καὶ ἑρμῆ δῖονα τῆος.*
 Nereus fatidicum, haud fallacem, semine Ponti
 Progenitum matris seniozem: dictus & inde est
 Ille senex, quòd veridicus, blandusq; nec æ qui
 Oblitus nouit semper decernere iusta.

40

Nam etiam Apollodorus lib. 1. bibliothecæ hos Ponti & non Tethyos, sed
 Terræ filios connumeravit, Phorcum, Thaumantem, Nereum, Eurybream,
 Ceto. illum igitur & veridicum & vatem esse crediderunt, cū Troianas etiã
 calamitates Paridi nuntiauit, vt ait Horatius lib. 1. Carminum in his;
 Pastor cum traheret per freta puppibus
 Idæis Helenam perfidus hospitam,
 Ingrato celeres obruit ocio
 Ventos, vt caneret fera
 Nereus fata. mala ducis aui domum
 Quam multo repetet Græcia milite,
 Coniurata tuas rumpere nuptias,

Et

Et regnum Priami vetus.

Fertur hic in mari Aegeo praecipue domum habuisse, vt ait Apollon. lib. 4.

*Ὀϊστὸν ἀντικαθ' ἑρ. ε. ἐν ἀλάκων ἀργύρῳ
τάμνι ταναράμιν κούρα θεία, δὴ δὲ ἰσὶ κέρτα
Αἰγαίῳ τῶν περὶ θεῶν κούρα ταντι.*

Iris ait: celoque volans descendit ab alto

Præpetibus pennis passis, pontumque subiuit

Aegeum; domus hic sublimis, & atria Nerei.

Fama est Herculem ad aurea mala Hesperidum ferenda missum, ad Nymphas, quæ in antris Eridani habitabant, adisse, vt ex his audiret vbi nam locorum essent illa mala aurea. Tum Hercules missus fuit ad Nereum, quem variis formis eludere conantem tandiu detinuit, vt in pristinam figuram redierit, remque indicarit. Hunc antiquissimum Deum nominauit Orpheus, in Argonauticis;

Νηρία μὲν παρὰ τὴν καλὴν περὶ ἔθνην ἑκατόν.

Nerea cui priscum genus est, huc ante vocamus.

Hunc mari præesse, & in mari habitare solitum, delectari choris puellarum principiumque esse & finem aquarum, & omnes illius facultates denique ita complexus est Orpheus in hymno quodam;

*Ὁ κατὰ γὰρ πόντον μὲν καὶ ἀλάκων, ἠδ' ἔθνην
Πυκνέοντα κούραϊσι ἀγαλλόμενοι ἀπὸ κούρα.
καλλὰ κούραϊ χοροῖσι, τέρψιν, μισαλάμιν δ' αἴωτον,
σύνθετον μὲν ἰσθμῶν, γαίης περὶ μῆκος, ἀρχὴν δ' παύτα.*

Fundamenta tenens ponti, cui cœrula sedes.

Quinquaginta mari in lato lætate puellis,

Formosissq; choris Nereu, venerabile numen.

Tu fundamen aquæ, tu terræ finis, & idem

Principium es cunctis.

Hunc ab vndis educatum & nutritum fuisse significauit Euripides in Iphig. in Aulide;

*μὰ τῶν δὲ ὑγρῶν κομῆται τὸ θεῖον ἄνθρωπον
ἐπὶ τῆ, φαινομένην Διὸς θεῶν, δ' ἰσθμῶν.*

At non per vndis educatum Nereum

Thetidis patrem, cuiusq; ego sum filius.

Hunc eundem patrem fuisse Nereidum vocaturum ita idem testatur in eadem Tragedia;

*ὄψ' ἄν τιν' ἄστατον δούλοντι θεῖον ἄνθρωπον,
ἔσπερον ἀγαλλόμενον ἐν τῶν θεῶν
ἐπὶ τῶν κούραϊσι χοροῖσι τῶν θεῶν.*

Nam seu Dioscuri sedent in litore,

Imago sine Nerei, Nereidum

Qui quinquies decem chorum olim protulit.

Fuerunt enim quinquaginta Nereides vocatz Nerei & Doridis filiz, vt ait Hesiod. his in Theogo.

*νῆρῶν δὲ ἰσθμῶν μισήματα τίμα Δούρα.
Πέντε ἴσ' ἀπὸ τῶν καὶ Δορίδος ἑκάστα,
κέρτα δ' αἰωνίῳ τολύμῳ περὶ τῶν.*

Nascuntur Nereo nam pignora clara Dearum,

Dori-

Mythologiae li. I

Doridis & hinc pulchrae sponsum in maris undis;
Quae fuit Oceano fluvio lato edita quondam.
Fuit autem Doris verei soror. Has comas virides habere censuerunt anti-
qui, quare ita ait Horat. in lib. 3. Carminum;

Nos cantabimus inuicem
Neptunum, & virides Nereidum comas.

His aues Halcyones gratissimae fuisse putabantur, ut ait Theocritus in The-
ocriis;

10

Alcyones sternent undas atq; aequora ponti,
Atq; Eurum, atq; Notum, qui extremas suscitatur Algas.
Halcyones Nereidibus gratissima proles
Cunctarum volucrum.

20

Scriptum reliquit Orpheus in hymno quodam in Nereides, illas in undis tri-
pudiare, & bacchari, & tanquam luctuosissimos pisces huc illuc circa currum Tri-
tonis praecipue curritare, inter quae & illud est carmen;

A tergo custrus Tritonum cernere posses
Has gestire simul.

Harum Nereidum multarum nomina ita recensuit Home. lib. 2. Iliad.

30

Tum fudit lacrymas: hanc circum nomina ponti
Conueniunt, quae imas habitant Nereides undas.
Hic aderant, Glaucē, Thaliam, Cymochoē,
Nisze, Spiōē, Thoē, Halicē, decora,
Cymochoe, Actze, Melete, cum candida Agave,
Amphihoeque, & Iara comis in colla resuta.
Dotoē, Prothoe, Pherusaē, Dynameneē,
Doris, & Amphinome, Panopē, & Callianira,
Dexamene, Galateā, Amathiaē, Callianassa,
Et Clymene, atq; Janira simul, pariterq; Ianassa,
Mazaē, & Orityia gens fucata colore.
Quae imas habitant aliae Nereides undas.

40

verum

Verum multo et plures his vocatz sunt Nereides, quæ ad quinquaginta numerantur ab Hesio: in Theogonia, q̄ ita vocatur, Proto, Eucranthe, Sao, Amphitrite, Fudore, Thetis, Galene, Glauce, Cymochoe, Spio, Thalia, Melite, Eulimene, Agæus, Pasithea, Erato, Eunice, Doto, Phierusa, Dynamene, Nefæ, Actæa, Protomedeæ, Doris, Panope, Galatea, Hippothoe, Hipponoe, Cymodoce, Cymatolege, Cymo, Eione, Halimeda, Liagore, Euagore, Laomedæ, Polynome, Autonoe, Lylia, Euarne, Psamathe, Menippe, Neso, Eupompe, Themisto, Pronoe, Nemeides. Apollodorus vero Athen. has etiam præter prædictas connumerat libro primo; Glaucochoen, Nausthoen, ualiæ, Pionen, Plesæren, Calypso, Cranco, Neomerim, Deianiram, Polynoen, Melien, Dionen, Iszam, Dero, Eumolpen, Ionen, Ceto, Limnoream. Illæ autem omnes pulcherrimæ habebantur, quare, vt proditum est in fabulis, Casiope Cephæi Regis Aethiopum vxor cum omnes suæ ætatis mulieres se forma antecellere gloriaretur, ausa est se Nereidibus etiam præferre, quomobrem illarum indignationem in se concitauit. Illæ igitur arrogantia huius feminarum irritatæ, temeritateque commotæ incredibilis & admirandæ magnitudinis cetum in illius regionem immiserunt, quare postea iussa est ab oraculo Andromedam filiam, quam vnicam habebat, vt a Ceto voraretur, saxo alligata exponere. Andromeda tamen Persei virtute liberata fuit, & eiusdem beneficio ad perpetuum vitandæ temeritatis exemplum, Casiope inter sydera relata, vt patet ex Aratæo carmine ita latine versum a Cicerone;

Labitur illa simul goatam lacrymosa requirens
Cassiopeia, neq; ex coelo depulsa, decore
Fertur: nam verso contingens vertice primum
Terras post humeros euerla sæpe refertur,
Hanc illi tribuunt poenam Nereides alme,
Cum quibus, vt perhibent, ausa est contendere forma.

Neque plura his ferè sunt de Nereo ac Nereidibus memorie tradita. Nunc sententiam antiquorum ex his exprimamus. Nereus dicitur Oceani fuisse & Tethyos filius, qui sanè nihil est aliud, quam consilium & peritia in regendis nauibus; quippe cum peritia illa ex Oceano & undis nascatur. Hic multas parit filias, quæ sunt inuentiones ac consilii mutationes ad navigationem pertinentes: hanc peritiam antiquissimum Nereum vocarunt, ob vetustatem navigationis. Eundem vatem esse tradiderunt, quia efficit in singulis disciplinis peritia vniuersa euentura diuinemus & longe prospiciamus. Neque peritus nauigandi quispiam putandus est, nisi qui multo ante ventorum mutationes, & signa tempestatum, tanquam ex altissima specula prouideat. Hunc Deum in varias formas se vertere sinxerunt antiqui, quoniam sapientis est ad multas varietates, rerumque gerendarum opportunitates se accommodare. Ne quis igitur Deorum immortalium elementiam sibi deesse arbitraretur, sed vnumquenq; sua dementia perire, qui se in sacrissimas maris tempestates intruserit, nulla habita ratione illorum, que

Ipse pater statuit, quid mensura luna moneret,
Quo signo caderent Austris;

Hæc dicta sunt. Idem est autem fabulam hanc confinxisse, vt summam dicam, atque si dicerent antiqui, esto prudens in transigendis negotiis, neque Deum incuses vbi per imprudentiam aut temeritatem tibi pericula: ple confluat, cum Deus prudenti cuique ac diligenti viro præsens sit. Alii tamen

Mythologia

marinam aquam Nereum vocarunt, ut est apud Ouid. in Dejanira,
 Respice vindicibus pacatum viribus orbem,
 Qua latam Nereus Corulus ambit humum.
 Atque de Nereo satis dictum est, nunc de Phorcynē dicamus.

De Phorcynē,

Cap. VII.

10 **P**HORCYO, quem Latini Phorcum etiam vocarunt, fuit & ipse Ponti sive
 Maris ac Terræ filius, ut testatur Hes. in Theog.

ἀπὸ τοῦ Πόντου καὶ τῆς γῆς, καὶ ἀπὸ τοῦ φέροντος
 τὴν μετρίαν, καὶ κατὰ ἀλλήλους ποιοῦντος,
 ἰσχυρῶς διακρινῶν τὰ φρονεῖν ἀπὸ τῆς λήθης.

Hinc Thaumanta parit magnum, Phorcymōsque superbum
 Coniunctus terræ, & præstanti corpore Cero.
 Eurybiāmōs simul, cui sunt adamantina corda.

Varro tamen Phorcynem Thosæ Nymphæ ac Neptuni filium fuisse scribit
 qui filias habuit, præter commemoratas superius ex Cero, Phorcidas scilicet
 20 & Gorgones, Thoosam; quæ cum Neptuno coniuncta Cyclopem peperit
 Polyphemum, de quo ita scribit Home. lib. 1. Odyss.

ἀλλὰ στυγεράν ποσειδονος ἀσπίδα αἰεὶ
 κλυδωνῆσι κλυδωνῆσι, ἐν ἑσπέρῳ ἀδύρῳ
 ἀπέβητο ποσειδάωνος τῶν κρέτα ἑστῆς ποσειδῶνος
 ἀπὸ τοῦ ποσειδῶνος, ἑστῆς ποσειδῶνος ἀπὸ τοῦ ποσειδῶνος
 φέροντος ποσειδῶνος ἀπὸ τοῦ ποσειδῶνος ἀπὸ τοῦ ποσειδῶνος.

Verum Neptunus qui terram verberat undis
 Succenset causa Cyclopis, quod Polyphemum
 Lumine priuavit, qui robore præstitit omnes

30 Inter Cyclopas; peperit quem Nympha Thoosa,
 Filia spumosi, qui temperat æquora, Phorci.

Genuit etiam serpentem, qui mala Hesperidum toebatur, ut ait Hes.

καὶ τὸν ἑσπερίδων φέροντος φέροντος ἀπὸ τοῦ ποσειδῶνος
 ποσειδῶνος ἀπὸ τοῦ ποσειδῶνος, ἐστῆς ποσειδῶνος ἀπὸ τοῦ ποσειδῶνος
 ποσειδῶνος ἀπὸ τοῦ ποσειδῶνος, ποσειδῶνος ἀπὸ τοῦ ποσειδῶνος ἀπὸ τοῦ ποσειδῶνος.

Postremum Phorcæ cero coniuncta sed edit

Serpentem magnum; qui extremis partibus orbis
 Sub tellure latens semper mala aurea seruat.

40 Habuit etiam Scyllam filiam, ut dicemus postea. Nec plura ferè de Phorcynē
 leguntur apud antiquos. Fuit Phorcynē Ponti vel Neptuni, ac Terræ fi-
 lius, & maris Deus, quem circulatorē aquarum motum nonnulli esse credi-
 derunt, qui principium ab Oceano capit, & ab humore in terra existente. Hu-
 ius vxor esse Cero dicitur exhalatio scilicet quæ calore & radiis solis exci-
 tur: qui humor cum per æstatein grauiorem extenuatus tollitur, sit drao
 prope enim tremula sit illa exhalatio & obliqua, quæ per calorem solis at-
 tollitur. Alii rem hanc ad historiam transferre maluerunt, dixeruntque
 Phorcynem Sardinæ atque Corsicæ insulis imperasse, qui ab Atlante nau-
 li prælio superatus, in ea pugna submersus sit, neque vsquam postea inuen-
 tus,